

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-11-25
Besvaras senast
2024-12-04 kl. 12.00

Till utrikesminister Maria Malmer Stennergård (M)

2024/25:499 Stöd till demokratisk reformering i Bangladesh

Efter att Sheikh Hasinas auktoritära regim avsattes genom en folklig resning i augusti 2024 har en interimregering under ledning av Nobelpristagaren Muhammad Yunus tagit makten i Bangladesh. Denna utveckling har skapat en unik möjlighet att reformera landet och förhindra en återgång till diktatur eller militärregim. Interimsregeringen har påbörjat ett omfattande reformarbete inom politiska, rättsliga och ekonomiska områden för att lägga grunden för ett demokratiskt och inkluderande Bangladesh.

Enligt en färsk rapport från International Crisis Group är reformbehoven akuta och omfattar bland annat:

- Övergripande institutionella reformer: Under Hasinas 15 år vid makten underminerades oberoendet för landets institutioner, inklusive rättsväsendet, valkommissionen och polisen, som omvandlades till verktyg för regimen's intressen. Interimsregeringen har redan inlett arbetet med att ersätta högt uppsatta tjänstemän i rättsväsendet och polisen och utformat planer för att minska politisk inblandning i tillsättningar och beslut.
- Rättsstatens återupprättande: Rättsväsendet användes av den tidigare regimen för att förfölja politiska motståndare och kväva oppositionen. Tiotusentals rättsprocesser mot oppositionella inleddes på lösa grunder, och många domare tvingades fatta beslut under hot. Interimsregeringen har nu tillsatt en ny chef för högsta domstolen och arbetar med reformer för att garantera domstolarnas oberoende, inklusive förslag om att avskaffa regeringens inflytande över domares befordran och tillsättning.
- Korruption och ekonomisk stabilisering: Under den tidigare regimen var korruptionen utbredd, särskilt inom banksektorn. Stora summor har förts ut ur landet illegalt, vilket försvagat ekonomin och ökat klyftorna i samhället. Interimsregeringen har tillsatt en utredning för att kartlägga korruptionens omfattning och återställa förtroendet för ekonomiska institutioner. Samtidigt arbetar de med kortsiktiga åtgärder för att stabilisera valutan, minska inflationen och trygga livsmedelsförsörjningen.
- Förberedelser för fria och rättvisa val: Tre tidigare val i Bangladesh har präglats av manipulation och riggning. För att möjliggöra trovärdiga val måste både valkommissionen reformeras och rättssäkerheten stärkas. Interimsregeringen har aviserat att man kommer att granska

röstlängderna och förändra valförfarandet för att skapa förtroende hos väljarna.

Trots dessa ambitioner står interimregeringen inför stora utmaningar. Dels är den juridiska grunden för dess maktställning osäker, vilket försvårar genomförandet av långsiktiga reformer, dels är förväntningarna från både det bangladeshiska folket och internationella aktörer mycket höga, medan politiska partier och andra aktörer, inklusive militären, driver på för olika intressen. En ytterligare risk är att de ekonomiska reformerna kan drabba sårbara grupper hårt, vilket kan minska stödet för interimregeringen.

Rapporten betonar också vikten av internationellt stöd. För att interimregeringen ska kunna lyckas krävs teknisk och finansiell hjälp från länder som Sverige och multilaterala organisationer. Bland annat rekommenderas att internationella aktörer bistår med kapacitetsutveckling inom rättsväsendet och valförvaltningen, samt att stöd ges för att återföra tillgångar som förts ut ur landet genom korruption. Dessutom är det viktigt att demokratibiståndet används för att skapa långsiktiga förutsättningar för en inkluderande och hållbar demokratisk utveckling.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga utrikesminister Maria Malmer Stenergard:

Avser ministern att ta några initiativ för att säkerställa att Sverige, bilateralt eller via EU och internationella organisationer, bidrar till att stödja interimregeringens reformarbete och den demokratiska utvecklingen i Bangladesh?

.....

Olle Thorell (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann